

ТМ	Г. XXXIII	Бр. 3	Стр. 1053-1056	Ниш	јул - септембар	2009.
----	-----------	-------	----------------	-----	-----------------	-------

UDK 34(091) : 929 Nikolić D.

Био-библиографија

Примљено: 10.4.2009.

Драгољуб Б. Ђорђевић

Машински факултет

Ниш

ДРАГАН НИКОЛИЋ – ПРАВНИК И ПРАВНИ ИСТОРИЧАР*

Резиме

У тексту се даје сажета биографија са изводом из библиографије др Драгана Николића, редовног професора Правног факултета Универзитета у Нишу, познатог српског правника и правног историчара. Професор Николић је задужио српску правну науку неколиким вредним књигама и чланцима из правне историје. Своја упоредноправна и историјска истраживања последњих десетак година углавном је усмерио на правну историју словенских народа, нарочито Источних и Јужних Словена, на феномене стварања и изграђивања њихових раних држава и њиховог првог писаног права.

Кључне речи: Драган Николић, правна историја, упоредно право, Правни факултет у Нишу, Универзитет у Нишу

Драган Николић је рођен 1955. године у Врању, где је завршио основну школу и гимназију “Бора Станковић”. На Правном факулте-

brkab@junis.ni.ac.rs

* Спремљено у оквиру пројекта *Култура мира, идентитети и међуетнички односи у Србији и на Балкану у процесу евроинтеграције* (149014Д), који се изводи на Филозофском факултету у Нишу, а финансира га Министарство науке и технолошког развоја РС.

Редакција ће у неколико следећих бројева представити по једног наставника, тј. научника из друштвено-хуманистичких дисциплина – филозофије, социологије, психологије, права, економије... – стално упошљеног на Универзитету у Нишу. Поред сажете био-библиографије, изабраник ће бити представљен већ објављеним радом, за који држи да му је репрезентативан, и посебно писаним чланком за ову прилику. Ризик првенствено субјективног одабира – али није реч само о њему – преузима главни и одговорни уредник часописа, верујући да тиме потпомаже афирмацију нишке академске заједнице друштвених научника у српским и ширим оквирима.

ту у Нишу дипломирао је 1978. године, када је добио и награду Универзитета у Нишу за најбољег дипломираног студента права у тој школској години. Магистарску тезу "Народна скупштина у Србији 1858-1868. године" одбранио је на Правном факултету у Београду 1984. године, а на истој установи је 1990. године одбранио докторску дисертацију "Кривични законик Кнежевине Србије из 1860. године".

Универзитетску каријеру започиње 1979. године као асистент на предмету *историја државе и права*. У звање доцента изабран је 1990. године. Када је по новом наставном плану Правног факултета у Нишу дошло до раздвајања *опште* и *националне правне историје*, изабран је 1995. године у звање ванредног професора за предмет *општа правна историја*. Од 2001. године је у звању редовног професора. На акредитованом студијском програму основних студија права Правног факултета у Нишу сада предаје *историју права*, а на акредитованим дипломским (мастер) студијама права предвиђен је за професора *правне традиције словенских народа и византијске државно-правне традиције*. Био је продекан за наставу, заменик шефа Катедре за теоријско-историјске науке, члан научног већа Института за правна и друштвена истраживања, више пута члан редакције *Зборника радова* Правног факултета у Нишу. Сада је шеф Катедре за правно-историјске науке, управник акредитованих докторских студија права на Правном факултету у Нишу и члан Научно-стручног већа за друштвене и хуманистичке науке Универзитета у Нишу.

Читав професионални живот др Николића везан је углавном за Правни факултет у Нишу. Током три деценије рада на Факултету стекао је богато педагошко искуство. Самостално и успешно је водио вежбе, држао предавања и консултације са студентима основних и последипломских студија, руководио изградом бројних семинарских радова на основним и последипломским студијама. Био је ментор или члан комисија за израду и одбрану неколико магистарских теза и докторских дисертација из области правноисторијских наука на правним факултетима у Нишу и Новом Саду.

У стручним часописима и зборницима објавио је низ научних чланака од значаја за развој правноисторијске науке. Први период свог стваралачког опуса је у извесном смислу заокружио јуна 1995. године објављивањем рецензираног уџбеника за Општу правну историју под насловом "Фрагменти правне историје", чије се друго, измењено и допуњено издање, појавило већ 1997. године. Уџбеник је наишао на веома повољан пријем у научној јавности, о чему сведочи и чињеница да је, мада намењен основним студијама, одмах био уврштен у литературу и на последипломским студијама правних факултета у Нишу и Београду. Уџбеник "Упоредна правна историја" објавио је 2005. године, а уџбеник "Општа историја права" 2007. године.

Био је учесник бројних научних и стручних скупова у земљи и у иностранству (Москва, Софија, Кијев, Брисел, Мадрид, Велики Новгород) са рефератима на руском и француском језику, најчешће из историје словенског и римско-византијског права. Као професор по позиву, на Правном факултету Универзитета “Јарослав Мудри” у Великом Новгороду током септембра 2002. године одржао је серију предавања из методологије упоредне историје права словенских народа.

Своја упоредноправна и историјска истраживања последњих десетак година углавном је усмерио на правну историју словенских народа, нарочито Источних и Јужних Словена, на феномене стварања и изграђивања њихових раних држава и њиховог првог писаног права. Неки од резултата тих интересовања и истраживања садржани су у монографији “Древноруско словенско право” (Београд 2000), која је значајна и због чињенице да је у њој први пут на српском језику објављена интегрална верзија (његовог превода) текста познатог правног споменика “Руска правда”. Монографија је и у електронској форми доступна најширем кругу читалаца на сајту пројекта “Растко – библиотека српске културе”:

http://www.rastko.org.yu/rastko-ukr/istorija/dnikolic-slovenskopраво_c.html

Осим споменутим књигама, уџбеницима и монографијама, професор Николић је задужио српску и ширу правноисторијску науку множином чланака, од којих – за ову прилику – издвајамо следеће:

Закон о Народној скупштини Кнежевине Србије од 1861. године и његова примена у пракси, Архив за правне и друштвене науке бр. 4, Београд 1984, 575-586;

Извори и природа кривичног права Кнежевине Србије у време припреме КЗ, Архив за правне и друштвене науке бр. 4, Београд 1988, 645-660;

Начин и околности доношења српских устава, реферат на научном скупу Уставни развитак Србије у XIX и почетком XX века, (зборник радова са научног скупа САНУ), Београд 1990, 93-97;

Секундарни учинак християнизације Јужних Словена: римско-византијско право на Балкану, зборник “Две хиљаде година християнства на Балкану” ЈУНИР/Зограф, Ниш 2001, 58-62.

Judiciary in Serbia from mid 19th to early 20th century, Facta Universitatis (Law and Politics), Vol. 4, No 1, Niš 2006, pp. 1-14.

Потпуна библиографија др Николића је на сајту Правног факултета у Нишу: www.prafak.ni.ac.rs/files/bibliografije/nikolic_dragan.pdf

**DRAGAN NIKOLIĆ:
A JURIST AND LEGAL HISTORIAN**

Summary

The text contains a concise biography with a bibliography extract of dr Dragan Nikolić, a full-time professor at the Faculty of Law of the University of Niš, a renowned Serbian jurist and legal historian. Professor Nikolić has obliged the Serbian legal science with numerous valuable books and articles on legal history. His comparative law and historical research in the last decade has been directed towards the legal history of Slavic peoples, especially the East and South Slavs, that is, towards the phenomena of creation and development of their early states and their first written law.

Key Words: Dragan Nikolić, legal history, comparative law, the Faculty of Law in Niš, the University of Niš